

concert
info
Daniil
Trifonov
speelt
Mason Bates

de Doelen

Daniil Trifonov speelt
Mason Bates

vrijdag 14 oktober 22
Grote Zaal, 20:15

programma

vrijdag 14 oktober 22
Grote Zaal, 20:15

Daniil Trifonov speelt Mason Bates

Samuel Barber (1910-1981)
Adagio for Strings 1936

Mason Bates (1977)

Pianoconcert 2020-2021 | Nederlandse première
Movement I
Movement II
Movement III

pauze

Joey Roukens (1982)

Symfonie nr. 1 'De Caleidoscopische' 2022
Always with forward motion
Ayre
Scherzo: Night Flight
Landscape

Daniil Trifonov

uitvoerenden

Rotterdams Philharmonisch Orkest
André de Ridder [dirigent](#)
Daniil Trifonov [piano](#)

toelichting

een muzikale achtbaan

Sensationele hoogtepunten en diep doorvoeld hartzeer in een avond vol vaart... Van Barbers ontroerende Adagio via Bates' verbluffende Pianoconcert naar de wereldpremière van Roukens' opwindende Eerste symfonie 'De Caleidoscopische'. Riemen vast en telefoon uit!

Op zijn negende schreef Samuel Barber zijn moeder een briefje waarin hij een zorgelijk geheim opbiechtte en haar vroeg niet te huilen: 'Ik ben niet in de wieg gelegd om atleet te worden, maar ik weet zeker dat ik componist word. Vraag me alsjeblieft niet dit te vergeten en te gaan voetballen.'

It's a knockout!

Zijn droom kwam uit, Barber werd componist. Als bewonderaar van Brahms wilde hij niets liever dan zijn gevoelens uitdrukken in muziek. Zijn allereerste stukje, geschreven als zevenjarige, gaf hij als titel *Sadness*. Barber won al jong vele prijzen, waaronder de Prix de Rome. Eenmaal in Rome daagde de directeur van het American Institute hem uit een strijkkwartet te schrijven. Barber huurde een huisje in de Oostenrijkse bergen en ging aan de slag. Aan het eind van de zomer schreef hij aan cellist Orlando Cole: 'Ik heb vandaag net het langzame deel van mijn

kwartet afgerond – it's a knockout! Niemand minder dan Toscanini vroeg hem dit *Adagio* te bewerken voor strijkorkest. Barber stuurde zijn bewerking naar de beroemde dirigent, die het zonder commentaar terugstuurde. De componist was heftig teleurgesteld, maar het misverstand bleek gauw opgelost. Toscanini had de partituur goed bestudeerd en dirigeerde op 5 november 1938 het *Adagio for Strings* voor de Amerikaanse radio uit zijn hoofd.

De overweldigende climax van indringende strijkersklanken liet niemand onberoerd. De muziek kreeg een wereldwijd publiek bij de begrafenis van Roosevelt, vertolkte het verdriet van de wereld na de moord op Kennedy en klonk in menig concertzaal na de aanslag van 11 september 2001. De kracht van vervoering werd ook herkend door DJ Tiësto en Armin van Buuren, beiden bewerkten het *Adagio* tot een stomende technoversie.

Virtuoos vuurwerk

De Amerikaanse componist Mason Bates zou zo'n cross-over ongetwijfeld kunnen waarderen. Hij treedt zelf op als DJ Masonic en sprak voor zijn Pianoconcert de hoop uit dat het popmusicus zou winnen voor klassieke muziek en omgekeerd. Veel van zijn muziek combineert traditionele instrumenten met elektronische klanken en de componist is zelf regelmatig achter zijn laptop te vinden in het orkest. Maar voor dit nieuwste werk – geschreven tijdens de pandemie voor Daniil Trifonov – liet hij de elektronica achterwege en dook diep in de geschiedenis. Voor het eerste deel haalde hij zijn inspiratie uit de renaissance, waarbij de pianist een vierstemmige koraal met prachtige ornamenten versiert, begeleid door luitachtige pizzicato's in de strijkers. Het tweede deel grijpt terug op de romantiek van de negentiende eeuw,

Mason Bates © Todd Rosenberg

waardoor ook Barber zich liet inspireren. De solist zwelgt in melancholie, terwijl het orkest hem verleidt uit zijn schulp te kruipen. Pas als het orkest op volle kracht klinkt, laat de solist zich overhalen om samen te spelen. Met het laatste deel zijn we weer helemaal terug in onze tijd met jazzy grooves, parelende humor en fanfare-achtig vuurwerk. In januari van dit jaar bracht Eredirigent van het Rotterdams Philharmonisch Orkest Yannick Nézet-Séguin het werk in première in Philadelphia met, uiteraard, Trifonov als solist. De recensies staken elkaar naar de kroon in loftuigen. Er was veel waardering voor het feit dat de solist de ruimte krijgt om al zijn kwaliteiten uit te buiten, van technisch vuurwerk tot diep doorvoelde melodieën. Ook de briljante instrumentatie en het virtuoze slagwerk oogstte bewondering. Recensent Linda Holt schreef over de finale dat het orkest brulde, het slagwerk bulderde, en dat ze Nézet-Séguin nog nooit zo wild had gezien, maar dat alles weer op zijn pootjes terecht kwam.

Achtbaan in de nacht

Van Joey Roukens zou je kunnen zeggen dat muziek met een hoge ritmische energie zijn visitekaartje is. In menig orkestwerk liet hij al de adrenaline door het orkest gieren. Ook in zijn *Eerste symfonie* kun je zulke passages verwachten. Een voorproefje kregen we al tijdens de International

Conducting Competition Rotterdam, waar *Night Flight* (het derde deel uit de symfonie) in de finale op het programma stond. Ook Roukens pende als 7-jarige zijn eerste melodietjes in een schriftje. 'Toen ik als jongen van een jaar of elf, twaalf fantaseerde over hoe het zou zijn als ik later componist zou worden, droomde ik van symfonieën – niet van opera's, of van pianoconcerten of kamermuziek, nee, symfonieën zou ik gaan schrijven. Dus toen programmeur Floris Don mij verzocht om een substantieel nieuw orkestwerk te schrijven voor het Rotterdam Philharmonisch Orkest, dacht ik meteen aan een symfonie. Ik naderde inmiddels al de veertig, had al flink wat orkestwerken geschreven en het leek me een mooi moment om er nu aan te beginnen. De symfonie is een soort samenvatting of caleidoscoop van al die muzikale interesses en

Joey Roukens

technieken die me de afgelopen pakweg tien jaar hebben beziggehouden.' De Roukens-versie van post-minimalisme, echo's van oude muziek (de Elizabethaanse airs van Dowland), traag verglijdende adagio's à la Mahler en Sibelius, het komt allemaal voorbij. 'Bij *Night Flight* stel ik me een soort achtbaanrit door de nacht boven een levendige stad voor, met muziek die donker van toon is, maar wel kleurrijk en vol onregelmatige maatsoorten en groteske, kermisachtige elementen. Het uiterst langzame laatste deel *Landscape* begint heel delicaat en klein. Geleidelijk wordt de muziek groter, zwelgender en expansiever om uiteindelijk een zeer weids en majestueus landschap op te roepen, waarna de muziek weer uitdunt en terugkeert naar de kleine, breekbare klank waarmee het deel ook begon.'

tekst: Carine Alders

Rotterdams Philharmonisch Orkest

Het Rotterdams Philharmonisch Orkest onderscheidt zich door de intense energie van zijn concerten, zijn veelgeprezen opnamen en zijn innovatieve publieksbenadering. Opgericht in 1918 heeft het zich een heel eigen plaats verworven tussen Europa's meest vooraanstaande symfonieorkesten. Na de eerste pioniersjaren ontwikkelt het Rotterdams Philharmonisch zich vanaf 1930 onder Eduard Flipse tot een van de meest prominente Nederlandse orkesten. Met Jean Fournet, Edo de Waart en James Conlon bouwt het orkest in de jaren '70 en '80 verder aan zijn internationale reputatie. De benoeming van Valery Gergiev luidt een nieuwe bloeiperiode in, die in 2008 wordt voortgezet met Yannick Nézet-Séguin. Hij is chef tot en met 2017–2018, om daarna als eredirigent aan het orkest verbonden te blijven. Chef-dirigent sinds 2018–2019 is Lahav Shani. Thuisbasis van het Rotterdams Philharmonisch is Concertgebouw de Doelen. Maar het orkest is ook regelmatig op andere locaties in binnen- en buitenland. Zo heeft het orkest sinds 2010 een residentie in het Parijse Théâtre des Champs-Élysées. Met alle concerten, educatieve voorstellingen en community projects trekt het Rotterdams Philharmonisch Orkest ieder seizoen 150.000 à 200.000 bezoekers, onder wie een aanzienlijk aantal jongeren.

André de Ridder

Tussen de dirigenten van deze tijd neemt André de Ridder een unieke plaats in. Zijn stilistische flexibiliteit reikt van barok tot eigentijdse muziek. Vanwege die wendbaarheid en zijn bijzondere projecten en samenwerkingen is hij een veelgevraagd artiest bij orkesten als de New York Philharmonic, het Chicago Symphony Orchestra, het BBC Symphony Orchestra, het Orchestre de Paris en het Rotterdams Philharmonisch Orkest. Hij is chef-dirigent van Musica Nova Helsinki; voor zijn werk als artistiek curator van het London Spitalfields Festival werd hij in 2018 onderscheiden met de Royal Philharmonic Society Award. André de Ridder is oprichter van s t a r g a z e, waarmee hij projecten uitvoert die uiteenlopen van Bach en Beethoven tot avant-garde elektronica en eigentijds

André de Ridder

biografieën

klassiek. De groep bouwde een groot publiek op en is regelmatig te horen op de belangrijkste concertpodia, waaronder Barbican Centre London, de Kölner Philharmonie, de Philharmonie de Paris en de Elbphilharmonie in Hamburg. Met s t a r g a z e maakte André de Ridder opnames voor Transgressive Records. Zijn discografie omvat daarnaast het zeer succesvolle *Four Seasons Recomposed* van Max Richter (DGG) en een album met orkestwerken van Bryce Dessner en Jonny Greenwood (DGG).

Daniil Trifonov

Daniil Trifonov – winnaar van een Grammy Award en door Musical America uitgeroepen tot Artist of the Year 2019 – is dit concertseizoen Artist in Residence bij het Rotterdams Philharmonisch Orkest. Hij is een spectaculair rijzende ster in de klassieke-muziekwereld, zowel in solo-recitals als in lied- en kamermuziek-programma's, als vertolker van de grote pianoconcerten en als componist. Hij maakt diepe indruk met zijn combinatie van vlekkeloze techniek en zeldzame gevoeligheid en

diepgang. *The Times* noemde hem 'zonder twijfel de meest verbluffende pianist van deze tijd.'

Daniil Trifonov, geboren in Nizjni Novgorod, kreeg zijn eerste muzieklessen op vijfjarige leeftijd. In Moskou studeerde hij bij Tatjana Zelikman, om zijn studie in Cleveland voort te zetten bij Sergei Babayan. Zijn doorbraak kwam in 2010–2011, als prijswinnaar in drie van de meest prestigieuze concoursen ter wereld: het Chopinconcours in Warschau, het Rubinsteinconcours in Tel Aviv en het Tsjaikovski-concours in Moskou. Sindsdien is hij te gast bij de belangrijkste orkesten ter wereld en werkt hij samen met de grootste dirigenten van deze tijd.

Mason Bates schreef zijn Pianoconcert speciaal voor Daniil Trifonov, die het werk begin dit jaar met overweldigend succes in première bracht. Trifonov begint zijn Rotterdamse residentie met de Nederlandse première van dit werk; hij keert dit seizoen terug naar de Doelen met pianoconcerten van Beethoven en Gershwin en een duorecital met Lahav Shani.

agenda tips

Zin in meer orkestwerk? Misschien zijn de volgende concerten wat voor jou:

wo 18 jan 23 | Grote Zaal, 20:15

Nationaal Jeugdorkest en Antony Hermus

Messiaen, Ravel, Kortekaas en Stravinsky's Sacre

vr 10 feb 23 | Grote Zaal, 20:15

Noord Nederlands Orkest, Hartmund Haenchen en Wiebke Lehmkuhl

Wagner, Wesendonck, Sjostakovitsj en de gevangenis van het bestaan

ma 6 mrt 23 | Grote Zaal, 20:15

Barbara Hannigan en London Symphony Orchestra

Mahler 4 en Messiaen

ontdek het
programma op
dedoelen.nl

Stay in touch!

See you @dedoelen &

share your pictures #dedoelen

tickets & info:

www.dedoelen.nl

+31 10 217 17 17

Schouwburgplein 50, Rotterdam